

29.1.2014

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN LAUSUNTO AUDIONOMIKOULUTUKSEN KEHITTÄMINEN -TYÖRYHMÄN RAPORTISTA JA ESITYKSISTÄ

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt 7.1.2014 sosiaali- ja terveysministeriöltä lausuntoa työryhmän raportista ja ehdotuksista kehittää kuulontutkimuksen koulutusta ammattikorkeakouluissa.

Sosiaali- ja terveysministeriö kannattaa pääosin työryhmän esityksiä. Audionomikoulutuksen toteuttaminen kolmivaiheisena on kannatettava. Työryhmän näkemys kliinisen asiantuntijan ylempään ammattikorkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen hyödyntämisestä kuulontutkimuksen osaamisen vahvistamisessa on niin ikään kannatettava. Sen sijaan oma ja erillinen koulutusohjelma on audionomien ja audionomeiksi koulutettavien pienen määrän vuoksi haasteellinen. Kuten työryhmä on raportissaan todennut, uuden ammattikorkeakoulututkinnon luominen audionomikoulutukseen ei ole tarkoituksenmukaista. Sosiaali- ja terveysministeriön näkemyksen mukaan audionomikoulutukseen ei ole syytä luoda uutta ammattikorkeakoulututkintoa, sillä koulutukseen otettavien opiskelijoiden vuotuinen määrä jää huomattavan vähäiseksi. Kysymys on pienestä erikoisosaamista vaativasta ammattiryhmästä.

Sosiaali- ja terveysministeriö yhtyy työryhmän näkemykseen, jonka mukaan audionomien koulutuksen tulee olla riittävän pitkä, että se mahdollistaa vaadittavan osaamisen. Sairaanhoitajan tai terveydenhoitajan peruskoulutus on hyvä pohja audionomin erikoistumisopinnoille. Sosiaali- ja terveysministeriö kannattaa työryhmän ehdotusta kuulontutkimuksesta yhtenä suuntautumisvaihtoehtona sairaanhoitajan minimiosamistason (180 op) jälkeen ja kuulontutkimuksen kenttään perehtymistä esimerkiksi harjoitteluita suuntaamalla syventävien 30 opintopisteen aikana. Kuten työryhmä raportissaan toteaa, esitys ei vaadi säädösmuutoksia, sillä kysymys on nykyisen tutkintokoulutusmuodon hyödyntämisestä. Sairaanhoitajan tai terveydenhoitajan laillistus merkitään Valviran Terhikki-rekisteriin, joten kaikki audionomit ovat siten myös laillistettuja ja rekisteröityjä terveydenhuollon ammattihenkilöitä.

Työryhmän ehdotus audionomin 90 op laajuisesta erikoistumiskoulutuksesta on perusteltu. Opetus- ja kulttuuriministeriön korkeakoulutettujen erikoistumiskoulusta pohtinut työryhmä esitti, että erikoistumiskoulutuksina voidaan järjestää koulutuksia, joiden nimestä, laajuudesta, tavoitteista, kohderyhmästä ja opiskelijan asiantuntemuksen osoittamisesta on sovittu korkeakoulujen keskinäisessä yhteistyössä yhdessä työelämän toimijoiden kanssa. Korkeakouluilla on velvollisuus ilmoittaa erikoistumiskoulutusta koskevan sopimuksen sopimusosapuolista, sopimuksen voimassaolosta sekä sopimuksessa sovitusta erikoistumiskoulutuksen nimestä ja sen perusteista tätä varten pidettyyn rekisteriin. Audionomikoulutuksen kehittämistyöryhmä on esittänyt, että audionomien erikoistumiskoulutuksesta valmistuttaisiin audionomi -nimikkeellä.

Audionomit työskentelevät moniammatillisissa työryhmissä ja heillä tulee olla oman ammattialansa hyvä tietämys ja syvälinen osaaminen. Audionomilta edellytetään vankkaa oman alansa tietoperustaa, jossa työ- ja toimintakyvyn tukemiseen ja edistämiseen perustuva kuntoutusalan sekä laaja apuvälineisiin ja apuvälineteknologiaan liittyvä osaaminen on välttämätöntä. Sosiaali- ja terveysministeriö kiinnittää huomiota myös teknologian kehitykseen ja erityisesti uusien kommunikaation apuvälineiden kehittämiseen tarvittavaan osaamiseen. Lasten ja ikääntyneiden kuulon tutkimisen ja kuntouttamisen tarpeet ovat hyvin erilaisia. Yhteistyö työelämän tarpeiden kanssa, erityisesti vanhuspalveluja järjestävien ja tuottavien tahojen kanssa on kannatettavaa. Opetusta suunniteltaessa tulee selkeästi ottaa huomioon myös työikäisen väestön kuulonkuntoutus yhteistyössä työterveyshuollon toimijoiden kanssa työkyvyn arvioinnissa ja edistämässä. Ikääntyvien työntekijöiden työurien pidentämisessä on tärkeää arvioida kuuloa ja kommunikointikykyä entistä paremmin. Lasten kuulonkuntoutusta tulee niin ikään edelleen kehittää. Niin eri ikäryhmiin kuin erilaisiin erityisryhmiin kuuluvien asiakkaiden ja potilaiden kannalta on tärkeää, että audionomit ovat ammattitaitoisia ja että heitä koulutetaan riittävästi.

Työryhmä esittää raportissaan, että ”audionomeilla tulee olla myös kyky arvioida, onko potilaalla lääkärin suorittaman tutkimuksen ja hoidon tarvetta” (s. 33). Ministeriö kuitenkin muistuttaa, että on toimittava terveydenhuoltolain (1326/2010) 57§ 2 momentin ja terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 22§:n mukaisesti.

Sosiaali- ja terveysministeriön näkemyksen mukaan on tarkoituksenmukaista, että audionomikoulutusta nykyisin järjestävät oppilaitokset toteuttaisivat koulutusta myös tulevaisuudessa. Tällöin voitaisiin hyödyntää jo olemassa oleva osaaminen ja tiivistää yhteistyötä opetuksen järjestämisessä ammattikorkeakoulujen kesken esimerkiksi käyttäen verkko-opetuksen tarjoamia mahdollisuuksia. Koulutuksen on oltava alueellisesti kattavaa ja sen järjestämisessä on otettava huomioon myös ruotsinkielisen henkilöstön koulutustarpeet.

Sosiaali- ja terveysministeriö ei ota tässä vaiheessa kantaa audionomien määrään tai koulutuksen kustannuksiin, koska työryhmä ei ole raportissaan esittänyt kustannusvaikutuksia.

Kansliapäällikkö

Päivi Sillanaukee

Ylitarkastaja

Leila Jylhänkangas

JAKELU

STO, HTO

TIEDOKSI

Peruspalveluministeri Susanna Huovinen
Valtiosihteeri Ulla-Maija Rajakangas
Erityisavustaja Laura Lindeberg

